

[Gammelgaard]

afskrivninger. Udvalget kan derfor ikke anbefale indførelse af realrentebeskatning.«

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Nu har jeg jo haft lejlighed til at læse Thorkil Kristensen-rapporten meget nøje igennem. Jeg har også haft lejlighed til at diskutere den med formanden for udvalget ganske mange gange, og jeg kan oplyse hr. Gammelgaard om, at den passus, han citerer, drejer sig om, at Thorkil Kristensen-udvalget ikke kunne anbefale, at man anvendte realindkomstbetragtninger på den almindelige indkomstbeskatning. Men hvis hr. Gammelgaard læser videre i betænkningen, vil han konstatere, at udvalget godt nok er inde på, at man skal have en såkaldt nominel beskatning af kapitalafkastet, men med en form for realrentegaranti specielt for de ordninger, vi taler om i dag, indbygget, og hvis hr. Gammelgaard går det skridt videre at analysere konsekvensen af den tankegang, så vil han nå frem til en realrentebeskatning af pensions- og forsikringsordninger. Det har jeg gentagne gange fastslået i diskussioner, hvor formanden for udvalget har været til stede, og han har aldrig modsagt mig.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 12:

Forslag til folketingsbeslutning om beskatning af kapitalafkast i hidtil skattefrie institutioner, fonde, pensions-, forsikrings- og opsparingsordninger.

Af Lykketoft (S) m.fl.

(Fremsat 28/10 82).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

Det forslag til folketingsbeslutning, socialdemokratiet her er fremkommet med, er perspektivrigt og opdelt i 2 punkter.

Det første punkt går ud på, at realafkastet i forsikrings- og pensionsordninger samt afkastet af opsparingsordninger i pengeinstitutter skal undergives permanent beskatning.

Det andet punkt i beslutningsforslaget går ud på, at private fonde og selvejende institutioner skal beskattes af deres kapitalafkast på samme måde som aktieselskaber. Man undtager dog herfra fonde med almennyttige formål.

Det foreliggende forslag til beskatning af kapitalafkastet i forsikringssselskaber og pensionskasser samt opsparingsordninger i pengeinstitutter adskiller sig i flere henseender væsentligt fra regeringens lovforslag om en midlertidig formueafgift af visse pensionskapitaler m.v. Den største forskel er vel nok, at regeringens forslag kun går ud på en midlertidig og derfor forholdsvis enkel formueafgift, medens beslutningsforslaget tager sigte på indførelse af en beskatning, der er permanent. Det stiller naturligvis krav til beslutningsforslagets udformning, der må være således, at det kan anvendes også, når prisstigningstakten og renteniveauet bliver anderledes, end det er i disse år.

Den kreds, der skal omfattes af denne beskatning, er nogenlunde den samme som den, der omfattes af regeringens forslag. Jeg har dog bemærket, at man i beslutningsforslaget også medtager børneopsparing. Så vidt jeg kan se, er forslagsstillerne ikke indstillet på at gøre en undtagelse for løbende pensionsordninger, der er blevet aktuelle, inden beskatningen træder i kraft. De friholdes jo efter regeringsforslaget, men i beslutningsforslaget medtager man således begge ender af de ikke-erhvervsaktive: både børn og pensionister.

Efter socialdemokratiets beslutningsforslag er det ikke formuen, men kapitalafkastet, der skal beskattes. Det er dog kun den del af afkastet, der ikke modsvares af inflationen,

[Ministeren for skatter og afgifter]

altså realafkastet, der skal beskattes. Af realafkastet skal de første 2 pct. være fritaget for beskatning. Til gengæld skal den overskydende del af realafkastet beskattes med en meget høj sats, nemlig 75 pct.

Ordningen er i øvrigt skitseret i meget store, måske lidt grove træk. For mig at se er der nærmest tale om nogle almindelige betragtninger om en realrentebeskatning. Det er klart, at mine kommentarer til forslaget må være præget heraf.

Fra et teoretisk synspunkt er det særdeles besnærende at beskatte realrenten – ja, man kan næsten sige, at det er blevet et modeord blandt moderne nationaløkonomer – således at man kan friholde den del af afkastet, der modsvares af inflationen; men som al enkel teori er denne beskatningsform vanskelig at gennemføre i praksis. Den rejser ikke alene de samme problemer som regeringens formueafgift, som netop er blevet diskuteret og kritiseret – disse problemer kan man dog leve med, da regeringens forslag er tidsbegrænset – men tillige en række spørgsmål, som i bedste fald kræver meget nøje overvejelser.

Lykkes det f.eks. regeringen at få nedsat inflationstakten, så vil realrenten i hvert fald i nogle år blive forhøjet. Efter beslutningsforslaget vil det medføre skattestigninger, der kan blive drastiske, når 75 pct. af det øgede reale kapitalafkast skal afleveres i skat. Jeg tror nok, at de mange, der i årevis har sparet op til deres alderdom og i lange perioder kun har fået lav eller ligefrem negativ realrente af deres opsparing, vil have svært ved at forstå, at de for fremtiden permanent skal beskattes så hårdt af al realrente ud over 2 pct. Alle de indgreb, der skal bringe landets økonomi på fode igen, berører også disse sparere, og derfor må de nok kunne opfatte det som mindre rimeligt, at de, når dette resultat er nået, eventuelt også med deres ofre, kun får utak som løn, idet de skal betale mere i skat, hvis inflationen bekæmpes, end de skulle, hvis man simpelt hen lod tingene løbe.

Tænker man sig derimod en udvikling, hvor inflationstakten stiger, bliver realrenten nedsat, og beskatningen efter beslutningsforslaget bliver dermed lavere. Hvis realrenten bliver 2 pct. eller derunder, bortfalder beskatningen helt. Det ville jo nok ikke vække kritik, men jeg synes, at det må rejse et andet spørgsmål, nemlig om det er rimeligt, at sta-

ten beslaglægger en væsentlig del af realrenten, når denne er høj, mens sparerne selv må bære risikoen for, at realrenten bliver meget lav. Erfaringerne viser jo, at det reale afkast af pensionsopsparinger i lange perioder kan blive uhyre beskedent eller ligefrem negativt. Som jeg skal vende tilbage til om lidt, er forslagsstillerne inde på dette problem, men jeg tror nok, at det vil kræve yderligere overvejelser, hvis forslaget tænkes gennemført, så problemet i hvert fald kan blive løst på en praktisk måde. De berørte sparere kunne i så fald med betydelig vægt rejse krav om udbetaling af en slags negativ indkomstskat, som skulle sikre det realafkast, der er nævnt i beslutningsforslaget.

Det er i virkeligheden for at imødekomme synspunkter af denne art, at der efter beslutningsforslaget skal sikres adgang til at opnå en skattefri realrente på 3 pct. gennem køb af indeksobligationer. Staten skal forpligte sig til at udstede disse indeksobligationer i fornødent omfang, og derved vil staten overtage en forpligtelse til at inflationssikre pensionsopsparingen. På lidt længere sigt kan det efter omstændighederne blive en meget omfattende forpligtelse. Vi har jo i forvejen opsparingsordninger, hvor staten dækker inflationstab. Jeg tænker her på de såkaldte indekskontrakter. Her voksede statens forpligtelse imidlertid så meget på grund af inflationen, at man besluttede at standse nytegning. På denne baggrund har man vel lov til at stille sig tvivlende over for værdien af den foreslåede inflationssikring i form af indeksobligationer.

Jeg synes også, der er en uhyggelig mangel på logik i dette forslag om indeksobligationer. Man begrunder fra forslagsstillernes side indgrebet i opsparingsordningerne med de store forpligtelser, kommende erhvervsaktive generationer vil have over for pensionisterne, og så foreslår man, at dette problem løses ved udstedelse af indeksobligationer. Ja men hvem forestiller man sig skal indfri disse indeksobligationer? Det bliver de samme kommende generationer. Jeg synes, at man kører i ring, at man kører i cirkus, og at man giver udtryk for en kolossal mangel på logik.

Men man går videre i forslaget. Det er ikke blot indeksobligationer, men også aktier og fast ejendom, der skal holdes uden for beskatning. Det kan der måske være noget om, men jeg tror, at man skal tænke sig me-

[Ministeren for skatter og afgifter]

get grundigt om, før man beslutter sig til noget sådant. Risikoen ved at gå den vej er, at det medfører temmelig omfattende uønskede forvriddinger på kapitalmarkedet, hvad vi jo nu og da ser nogle eksempler på.

Beslutningsforslaget forudsætter, at der foretages en årlig opgørelse af kapitalafkastet. Denne opgørelse må jo omfatte både renter og kursgevinster samt kurstab. Det må endvidere blive nødvendigt at foretage en årlig opgørelse af kapitalen, bl.a. af hensyn til beregningen af inflationsfradraget. Jeg kan ikke se, hvilke tanker forslagsstillerne måtte have gjort sig om den nærmere tilrettelæggelse af disse opgørelser. Kapitalen kan jo tænkes opgjort enten efter kursværdien eller på grundlag af de bogførte værdier, det vil sige anskaffelsværdien. Umiddelbart vil jeg tro, at man af praktiske grunde måtte vælge en ansættelse efter kursværdien, idet i hvert fald pengeinstitutterne ikke har oplysning om anskaffelsværdien for de værdipapirer, der berøres. I regeringsforslaget om den midlertidige afgift regner vi også med at bygge på kursværdierne. Derfor må man nok forudse, at overvæltningproblemerne efter regeringsforslaget og efter beslutningsforslaget kommer til at ligge hinanden meget. Ingen – og jeg understreger: ingen – af forslagene gør det muligt at skelne mellem opsparing, der er foretaget under et lavere renteniveau end det nuværende, og opsparing, der har opnået nutidens høje forrentning.

Når forslagsstillerne stiler mod en permanent ordning, tror jeg, at der i givet fald er grund til at overveje også dette problem nøje. Men der er andre problemer, der komplicerer en sådan ordning. En realrenteskatt indeholder faktisk væsentlig flere problemer af teknisk-administrativ karakter end en formueafgift. Det skyldes, at medens der ved en formueafgift kun kræves en opgørelse af kapitalen på et givet tidspunkt, vil det, som jeg nævnte før, ved en realrentebeskatning være nødvendigt at opgøre både kapitalen og det løbende afkast.

Yderligere har man en række praktiske problemer. Hvordan går det f.eks. med livrenter uden bonus under en realrenteskattordning? Disse kontrakter er jo defineret ved en fast nominel ydelse. En formueafgift som den, regeringen har foreslået, reducerer den nominelle ydelse, men kontrakten skifter ikke karakter. Ved en realrentebeskatning må

kontrakterne omdefineres, idet der ikke længere kan aftales en fast nominel ydelse. Eller hvordan skal det gå med genforsikring i udlandet? Livsforsikringsselskaber og pensionskasser kan muligvis omgå en rentebeskatning ved at genforsikre i udlandet. En sådan mulighed foreligger ikke ved en formueafgift, idet genforsikringens andel af præmiereserven indgår som en aktivpost. De, der så kraftigt har kritiseret regeringens formueskatteforslag og har ment, at en realrentebeskatning er vejen til paradiset, bør nok overveje, om ikke vi ikke alene kommer ud for de samme problemer, men også kommer ud for en forvirring, muligvis på et højere niveau, men muligvis også en større forvirring.

Der står heller ikke noget i beslutningsforslaget om, hvornår ordningen skal træde i kraft. Jeg har imidlertid forstået på den klare tale i dag, at den skal have virkning fra 1984. Jeg mener imidlertid ikke, at de mange problemer, ordningen rejser, er gennemtænkt eller drøftet med de berørte organisationer på en måde, som giver en rimelig mulighed for at bedømme, om dette kan nås. Hvis realrenteskatten skal have budgetmæssige virkninger i 1984, så må det forudsætte, at det er indkomstopgørelsen for 1983, der er beskatningsgrundlaget. Efter mit skøn er der i allerhøjeste grad grund til at bedømme pengeinstitutternes, forsikringsselskabernes og pensionskassernes praktiske muligheder for at opgøre 1983-indkomsten med den største skepsis. De regler, hvorefter denne indkomst skulle opgøres, kan jo i bedste fald først være udarbejdet og vedtaget af folketinget langt inde i 1983.

Man kan så rejse det spørgsmål, om man i stedet kan lade indkomsten i 1984 være beskatningsgrundlag. En endelig opgørelse af denne indkomst kan ifølge sagens natur først foretages, når året 1984 er gået. Hvis realrenteskatten alligevel skal have budgetmæssige virkninger allerede i 1984, fører det ind på visse overvejelser om at opkræve en foreløbig skat med en foreløbig opgørelse og med eventuel regulering af betalingerne bagefter.

Regeringens forslag om en midlertidig formueafgift af pensionskapitalerne er fremsat med det formål at forbedre statsfinanserne. Derimod har som tidligere nævnt regeringen ingen planer om at indføre en permanent beskatning af pensionsopsparing, der udhuler opsparingen og gør denne mindre tillokken-

[Ministeren for skatter og afgifter]

de for aktuelle og fremtidige pensionister. I det omfang dette bliver virkningen af socialdemokratiets beslutningsforslag, må vi tage afstand fra det.

Tastesen (S):

Så er debatten gået i gang om et forslag, der i hvert fald er bedre end regeringens forslag, og vi takker skatteministeren for den store opmærksomhed, han har vist vores forslag ved at gennemgå det så grundigt. Efter vort skøn, efter de henvendelser, vi har fået udefra, er der næppe tvivl om, at det forslag, det her drejer sig om, af pensionsverdenen opfattes som det bedste forslag, hvis man skal komme frem til en beslutning om disse ting.

Socialdemokratiets beslutningsforslag om beskatning af kapitalafkastet er klart i sin målsætning: at mindske krav på fremtiden og bedre statsfinansernes stilling i dag og i fremtiden. Regeringen har derimod ikke på nuværende tidspunkt nogen mening om, hvordan man skal mindske de store pensionskrav, der i fremtiden vil komme som følge af den høje realrente.

Vi kan naturligvis håbe på, at realistisk nytænkning er på vej. I forhold til den totale afvisning af pensionsbeskatning, som mødte den socialdemokratiske regerings oplæg af 1. september 1982, har udviklingen bevæget sig meget hurtigt frem imod regeringens forslag om en midlertidig formueafgift af visse pensionskapitaler. Hvis denne fart i nyrealisme og nytænkning fortsætter, så kan det jo tænkes, at man trods de udtalelser, skatteministeren her er kommet med, kan samles om det, der er hovedlinjerne i socialdemokratiets forslag. Det er unægtelig en kovending i forhold til, hvad hr. Gammelgaard og hr. Anders Poulsen og hr. Erhard Jakobsen og mange andre medlemmer af regeringspartierne hidtil har sagt.

Det burde dog være forståeligt for alle, at vi ikke kan fortsætte med et pensionssystem, der er skattefrit og i kraft af den høje realrente fører frem til enorm forskelsbehandling i pensionsalderen, altså mellem pensionister, der for én gruppes vedkommende opnår mere i pension, end de havde som aktive i erhverv, og for en anden gruppes vedkommende kun har folkepensionen som indtægt. Der vil udvikle sig et klaseskel mellem pensioni-

sterne, som ingen kan være tjent med. Det vil også være helt uacceptabelt, at unge familier med børn i almindelighed skal have et lavere indkomstniveau end pensionisterne.

Regeringen kundgør, at dens mål er at mindske inflationen. Hvis regeringen oprettholder sin modstand mod en egentlig beskatning af kapitalafkastet på det hidtil skattefrie område, ja, så gør man det modsatte: regeringen tvinges til at sætte kraftig gang i inflationen for at undgå de store krav på fremtiden.

Både ud fra en samfundsøkonomisk vurdering og ud fra en opsparingsfremmende betragtning er socialdemokratiets forslag sagligt stærkt. Vi skaffer en noget bedre balance nu og i fremtiden på finansloven. Gabet mellem indtægtssiden og udgiftssiden bliver væsentlig mindre. Pensionsopsparerne vil få en realpensionsgaranti, så opsparingen bevarer sin værdi til trods for den kommende tids inflation. Med den nuværende realrente med et gennemsnit på ca. 6 pct. opnås en sikkerhed for inflationen og derudover en dækning på 3 pct. Ved regeringsforslaget rammer man den hidtil foretagne opsparing med lav rente, men ved dette forslag rammer man kun den del af opsparingen, der begunstiges af en meget høj realrente. Hvor regeringen tramper på opsparingen, er der i socialdemokratiets forslag sikkerhed for opsparingens realværdi.

Med hensyn til private fonde og de selv-ejende institutioner må den nuværende skattefrihed bringes til ophør. Vi forventer, at justitsministeren, industriministeren og skatteministeren kommer med forslag i så henseende på baggrund af fondsudvalgets betænkning, og jeg ser gerne en bekræftelse fra skatteministeren herpå. Det er socialdemokratiets mening, at de særfordele, de lukkede fonde hidtil har haft, er urimelige over for samfundet, men vi er helt indstillet på, at der ved en lovgivning skal tages hensyn til de almennyttige institutioner, således at penge, der går til rent sociale og humanitære formål, friholdes for beskatning.

Jeg skal slutte med at sige, at det er socialdemokratiets vilje, at dette forslag gennemføres, gerne ved et forlig med regeringen, hvis den tør, og hvis den vil. Men ellers har vi bemærket i den offentlige debat, at det skulle være muligt at finde et flertal i folketinget uden om regeringspartierne. Denne mulighed vil vi naturligvis prøve, hvis det fortsat efter

[Tastesen]

den tale, vi har hørt her i dag, er sådan, at regeringspartierne ikke er indstillet på realitetsforhandlinger med os.

Gammelgaard (KF):

Det foreliggende socialdemokratiske forslag adskiller sig meget fra regeringens forslag om en midlertidig formueafgift. Vort forslag er midlertidigt, socialdemokraternes forslag er permanent. Vi friholder de aktuelle pensioner, det gør socialdemokraterne ikke. Det er ikke, som i vort forslag, formuen, men realafkastet, der beskattes, og der er endda tale om en meget hård beskatning, nemlig 75 pct. af al realrente ud over 2 pct. Efter det konservative folkepartis opfattelse er det urimeligt, at staten på denne måde skulle beslaglægge 75 pct. ud over en realrente på 2 pct., når spareren samtidig må bære risikoen for en meget lav, måske endog negativ realrente. Hvis forslagsstillerne var konsekvente, skulle sparerne have et offentligt tilskud, når realrenten er under 3 pct.

Når forslagsstillerne for at øge trygheden omkring opsparingsordningerne vil sikre realrenten gennem adgang til køb af indeksobligationer, må jeg sige, at det kan medføre meget omfattende og uoverskuelige forpligtelser for statskassen og særdeles uheldige virkninger på kapitalmarkedet.

Skatteministeren har nævnt en række andre problemer, som indførelse af en realrenteskat rejser, og jeg har tidligere i dag citeret fra Thorkil Kristensen-udvalgets betænkning om holdningen dér.

Socialdemokratiets forslag vil som helhed indebære en utidig offentlig indblanding i de private pensionsordninger og opsparingsformer. Staten skal bestemme, hvor høj realrenten må være, og samtidig skal staten binde sig til særdeles voldsomme forpligtelser i forbindelse med udstedelse af indeksobligationer og adgangen for de pågældende institutioner til at købe indeksobligationer.

Fra konservativ side vil vi ikke være med til på denne måde at flytte hegnspele. De private aftaler skal fungere på almindelige markedsøkonomiske vilkår uden offentlig indblanding. Det er vor holdning, at man kun i helt ekstraordinære situationer midlertidigt kan indføre en formueafgift – sådan som regeringen har foreslået det – der ikke i øvrigt kræver et statsligt engagement og en

statslig forpligtelse. Vi vil fastholde pensionsopsparingen som noget centralt såvel for den enkelte som for samfundet, og derfor afviser vi det foreliggende forslag.

Anders Poulsen (V):

Med det brag af en tale, den tidligere skatte- og afgiftsminister forsøgte sig med ved starten på denne debat under det tidligere dagsordenspunkt, skulle man jo forvente noget helt ekstraordinært, når vi kom frem til dette beslutningsforslag. Det ekstraordinære kan vi jo komme tilbage til en bedømmelse af.

Lad mig først sige om inddelingen af beslutningsforslaget, at vi kan se, at det er inddelt i to punkter, men jeg vil nu tillade mig at inddele det efter lidt andre kriterier, end forslagsstillerne har gjort. Jeg vil anstille den samme sammenligning som den, hr. Tastesen tidligere var inde på, nemlig en sammenligning med regeringsforslaget. Så kunne det jo passende inddeles for det første i, hvad der har aktuel og øjeblikkelig interesse i forhold til det fremsatte lovforslag fra regeringen om en midlertidig afgift, og for det andet i de områder af beslutningsforslaget, der kunne indgå i en mere langsigtet skattepolitisk overvejelse. Jeg vil i den forbindelse gerne understrege, at jeg ikke hermed har taget stilling til det rigtige eller det forkerte i de ting, jeg mener skal henføres til en mere langsigtet overvejelse. Jeg vil blot i det efterfølgende forsøge at pege på, at disse elementer mere naturligt hører hjemme i denne diskussion.

For nu at tage det sidste – altså det lidt mere langsigtede – først, så vil jeg sige, at til dette må spørgsmålet om en permanent beskatning naturligt henføres. Forud for eventuel indførelse af en sådan bør der gå meget dybe overvejelser, også overvejelser om en egentlig pensionspolitik i samfundet, hvor naturligvis både de offentlige og de private pensionsordninger skal med i bedømmelsen.

Til samme område mener jeg at beslutningsforslagets idé om beskatning af private fonde må høre. Vi ved jo, at justitsministeriet i øjeblikket har et fondsudvalg, som meget snart kommer med en betænkning, og det vil derfor være rigtigt og naturligt, at de beskatningsmæssige overvejelser, der skal foretages i forbindelse med private fonde, afventer den

[Anders Poulsen]

nævnte betænkning og derfor også indgår i de langsigtede overvejelser.

Tilbage i beslutningsforslaget er der vel egentlig kun, at visse aktivposter skal holdes uden for beskatning, samt en forskel i afgifts- eller beskatningsprocenter. Med hensyn til aktivposter, som beslutningsforslaget holder uden for beskatning, vil jeg godt gøre den bemærkning, at de erfaringer, vi på det seneste har fået om visse pensionskassers børsdispositioner, må animere til, at vi ikke giver pensionskasserne en særlig fordel, der på en lidt kunstig måde giver mulighed for opsamling af endnu flere aktier i disse pensionskasser. Noget lignende kunne egentlig godt anføres i forbindelse med nogle ejendoms køb i det storkøbenhavnske område. Der er altså for mig at se knyttet nogle principielle betæneligheder til, at pensionskasser skulle have en speciel fordel ved at kunne opsamle ejendomsret til endnu større dele af erhvervslivet og lægge dem ind under disse institutioner.

Med hensyn til forskellen i afgifts- eller beskatningsprocenter er der vel blot det at sige, at socialdemokratiet åbenbart ønsker at tage noget hårdere fat, end regeringen gør.

Når beslutningsforslagets langsigtede dele tages ud til senere overvejelse, så er der kun en lille forskel fra det af regeringen fremsatte lovforslag, og på grundlag af det tynde – synes jeg at jeg har lov til at sige – beslutningsforslag, vi her er præsenteret for, men også på grundlag af den vilje, hr. Tastesen udtrykte til forlig med regeringen, vil jeg godt opfordre socialdemokratiet til at lægge sine overvejelser om pensionsopsparingernes beskatning over i det af regeringen fremsatte forslag om midlertidig afgift samt at indstille sig på, at den permanente beskatning og fondsbeskatningen afventer senere og noget mere passende overvejelser end den øjeblikkelige anledning.

Marianne Bentsen-Pedersen (SF):

Jeg ved ikke rigtig, om det her forslag skal ses som socialdemokratiets håndsrækning til regeringen.

De fleste af regeringspartierne så det i foråret som en fornem opgave at vælte socialdemokratiet på et forslag om pensionsbeskatning. Nu kommer så de samme partier med et forslag med samme sigte, dog i en dårlige-

re udformning – og hvad ser vi? Socialdemokratiet tilbyder straks at forbedre regeringens udspil. Jeg troede, at socialdemokratiet ville føre oppositionspolitik, men det princip har man måske forladt.

Om selve forslaget må man sige, at det er bedre end det, regeringen har fremsat, fordi det rammer samfundsøkonomien dér, hvor den kører skævt. Pensionskasserne ophober i disse år overmåde store kapitaler på grund af den høje rente, og det er netop over for renten, forslaget sætter ind.

Men pensionskassebeskatningen skulle også gerne tjene et andet formål. Den skulle gerne sætte gang i salget af de indeksobligationer, vi lavede i foråret med henblik på at støtte byggeri og landbrug. SF foreslog dengang, at indeksobligationerne skulle sælges i et lukket kredsløb, for at kursen skulle kunne holdes omkring pari. Der blev dengang talt meget om, at en beskatning skulle gøre pensionskasserne interesserede i at købe obligationerne, og at det derfor ikke var nødvendigt med et lukket kredsløb, som de radikale så flot blokerede for. Vi var ikke dengang sikre på, at man nogen sinde fik den beskatning, men der var dog ingen skade sket. Hvis ikke vi fik beskatningen, var der til gengæld heller ikke sket noget positivt i forhold til byggeri og landbrug.

Det, vi ser nu fra socialdemokratiets side, er et forslag om at beskatte realrenten – altså kun den rente, der ligger ud over inflationen – og procenten er foreslået sat til 75. Derved skulle man have en fortjeneste på 3 pct., når skatten er betalt. Men hvordan kommer det til at hjælpe på indeksobligationerne? De skulle jo gerne have en forrentning på 2½ pct. – altså mindre end obligationerne ville få, selv med en beskatning. Ønsker man fra socialdemokratiets side slet ikke, at kursen på disse papirer kommer op omkring pari?

Jeg vil godt sige, at hvis dette forslag skal ses som socialdemokratiets forsøg på at komme regeringen til undsætning, vil vi stemme imod det.

(Kort bemærkning).

Tastesen (S):

Fru Marianne Bentsen-Pedersen siger, at hun havde forventet, socialdemokratiet ville føre oppositionspolitik. Der er noget, som er misforstået her. Det, vi vil, er at føre en kon-

[Tastesen]

struktiv oppositionspolitik. En konstruktiv oppositionspolitik er at komme med forslag, som vi mener er bedre end det, regeringen foreslår, og det mener vi – helt overbeviste efter det studiekredsarbejde, som også fru Marianne Bentsen-Pedersen har deltaget i – vi er kommet frem til her. Det, vi sluttede med i vores overvejelser, er udformet i et beslutningsforslag, som er helt klart bedre end det, regeringen har foreslået. Derfor er det forbavsende, at SF viser den modvilje mod forslaget, som her kommer til udtryk.

(Kort bemærkning).

Marianne Bentsen-Pedersen (SF):

Det er rigtigt, at udformningen er bedre end det af regeringen forelagte, men jeg må dog sige, at sigtet med det er vel nogenlunde det samme. Derfor opfatter jeg det som en håndsækning til regeringen.

Glistrup (FP):

Når ens øjne flygtigt glider ned over det andet og sidste punkt i socialdemokraternes forslag, får man den tanke, at der er tale om, at de erhvervsdrivende fonde nu skal drives ud af skattefrihedsparadiset og ind under det skatteåg, som rammer så mange andre erhvervsvirksomheder. Det er absolut ikke noget, som vi er særlig begejstrede for i fremskridtspartiet. De erhvervsdrivende fonde her i landet står bag ved et sekscifret antal arbejdspladser, og at begynde at belaste dem yderligere med en indkomstskat vil meget vel kunne føre til en ganske betragtelig forøgelse af arbejdsløshedsstallet og dermed også en forøgelse af betalingsbalanceunderskuddet over for udlandet og andre samfundsøkonomisk meget uheldige virkninger.

Men enfin, vi har jo haft en komité til at sidde og kigge på de problemer, og den har nu afgivet sin betænkning, som jeg forstår kommer til at ligge mellem Svikmøllen og Blæksprutten på vores juleborde. Så må vi se, hvor meget interessant der står i den betænkning. Vi kan komme tilbage til januar og se, om vi har fået nogle andre inspirationer end dem, vi umiddelbart havde.

Når man derimod nærlæser det andet og sidste punkt, så får man den tanke, at den store, sammenholdende enhed i den danske arbejderbevægelse, som skulle have præget de sidste 111 år i Danmarkshistorien, er ved

at smuldre. Der står et lille »m.v.«. Er det fagbevægelsen, der nu i socialdemokraternes tankegang er blevet reduceret til to bogstaver: »m.v.«? Disse milliardformuer, der ligger i konfliktfondene og truer hele samfundet med sprængning ved, at man kaster disse mægtige kapitaler ind, hvilket simpelt hen vil lægge hele samfundet øde, er det dem, man sigter til med »m.v.«? S.u.

Vender vi os til den første del af forslaget, er det en realrentebeskatning, man vil ind på. Det er baseret på, at socialdemokratiet er blevet tilhænger af nogle kæmpestore fradrag, som man kan spekulere i, og hvis man ikke rager tilstrækkelig mange fradrag til sig, så skal man rammes, så skal man beskattes med 75 pct. Det er virkelig noget, som man på skatteadvokaternes og skatterevisorernes fagforenings vegne må sige tak til socialdemokratiet for. Det er en ideel indretning til, at der virkelig skal foretages skattetænkning og fidusjagt i et ganske enormt omfang. Hvordan får man de store fradragsmuligheder udnyttet? Hvordan undgår man at komme op dér, hvor skatten rammer med 75 pct. Man kan sige, at man åbenbart skal investere i nogle prangende forsikringspaladser, for faste ejendomme falder ikke ind under det, og man skal se at periodisere fra det ene år til det andet, så man lige præcis får udnyttet sit fradrag, og sælge papirer frem og tilbage.

Skatteministeren var så venlig at formode, at meningen var, at man skulle regne med kursværdi på værdipapirer, men jeg har fulgt hr. Lykketofts skrivelser både som minister og senere som almindelig freelancejournalist her i det sidste år, og det er for mig at se et gennemgående træk i disse skrivelser, at man skal regne med historisk anskaffelsesværdi. Så bliver det virkelig sjovt, for det vil sige, at hvis man midlertidigt skulle opleve – eller fra disse mægtige pensionskasser kunne fremkalde – et vist rentefald i nogle dage, så gælder det om at få konverteret sin beholdning, sådan at man opnår at få en historisk anskaffelsesværdi, som er baseret på en lavrente. Lige i de dage, hvor renten er kommet langt ned, skal man sørge for at få byttet sine anskaffelser, placeret til den høje rente, til placeringer, der ligger under lavrenten. Her åbnes også for et væld af forskellige spekulationer.

I socialdemokraternes ideologiske korstog – åbenbart inspireret af den almindelige bo-

[Glistrup]

ligbevægelse – optræder pludselig noget, der hedder indeksobligationer. Dem har man nu engang forelsket sig så meget i, at de skal behandles enormt gunstigt. Realrenten på indeksobligationer er jo i meget vidt omfang indekstillaegget, men det skal man se fuldstændigt væk fra, når man skal regne sig frem til denne 75 pct.s beskatning. Man kan vælge at betale sine prioriteter over nogle indeksobligationer eller over nogle traditionelle obligationer. Om samfundet skulle foretrække det ene for det andet, er det meget svært at få øje på.

Jeg tror ikke, det er noget velgennemarbejdet forslag, socialdemokraterne er kommet med.

Stubbjær Pedersen (CD):

En del af »målgruppen« er jo den samme som i regeringens forslag om en midlertidig formueafgift. Der er dog indbygget en ny målgruppe i dette beslutningsforslag, nemlig private fonde, selvejende institutioner m.v. Der er, som tidligere talere har været inde på, allerede nedsat et udvalg, som skal undersøge den skattemæssige behandling af disse fonde. Derfor vil jeg ikke gå ind på den sidste del af forslaget. Det er vel rimeligt at lade det udvalg gøre sig færdigt, før vi overhovedet diskuterer den slags ting.

Jeg var under behandlingen af regeringens lovforslag om en midlertidig formueafgift inde på, at det var et meget kompliceret forslag, og at det var det, selv om man måske i forhold til det her foreliggende kunne fristes til at sige, der var tale om en helt enkel og generel afgift på 2½ pct. af formuen. Der er ingen tvivl om, at det her foreliggende er langt mere kompliceret. Selv om det, som det ligger her, er meget tyndt udformet, vil en realrentebeskatning under den ene eller den anden form være noget meget kompliceret at lave. Tag bare sådan en ting som kapitalpensionerne i bankerne! Der kan man med formueafgiften ret enkelt gøre formuen op og tage de 2½ pct. Her skal vi ind at se: hvad er pengene placeret i, hvilket afkast giver pengene på de enkelte konti? Det er meget kompliceret.

Med ansvarligheden i behold er det næsten umuligt at tage en helt klar stilling til dette forslag, til et så uklart forslag. Der skal en meget grundig og en meget lang udvalgs-

behandling til for at se, hvad perspektiverne er i forslaget, for at se, om der overhovedet er nogen perspektiver i forslaget. Vi skal nok prøve at finde en helt generel og overordnet politik over for de forskellige pensionsordninger.

Også jeg har bemærket, at der ikke er nogen ikrafttrædelsesdato i forslaget, så vi har særdeles god tid i denne sag.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Både dette beslutningsforslag og det regeringsforslag, vi behandlede tidligere i eftermiddag, handler om beskatning af opsparring. Jeg tror, det er nødvendigt, at dette bliver understreget. Det er derfor, vi skal være overordentlig varsomme med, hvad vi gør, så vi ikke risikerer store ødelæggelser i opsparingsmønstret i Danmark.

Skatteministeren indledte sin gennemgang med bl. a. at sige, at den største forskel mellem regeringens lovforslag og dette beslutningsforslag er, at regeringens er et forslag om midlertidig beskatning, mens beslutningsforslaget taler om en varig beskatning. Jeg er uenig med ministeren i, at dette er den største forskel. Det er ikke den største og det er ikke den afgørende forskel på de to forslag.

Om det midlertidige vil jeg kun bemærke, at man skal være mere naiv, end folk er flest, når man kan hævde, at regeringens forslag kun kommer til at gælde i et par år. Hvis regeringen fik gennemført sit forslag om en indkomst for staten på 4–6 mia kr., er der ingen almindelige mennesker, der tror på, at vi om et par år har råd til at kaste 4–6 mia kr. væk. Den økonomiske situation vil også til den tid være af en sådan karakter, at man må fastholde denne beskatning og disse indtægter. Man kan godt finde eksempler på midlertidige skatter og afgifter, men slet ikke af denne karakter.

Nej, den største og den afgørende forskel på de to er beskatningsgrundlaget. Regeringens beskatningsgrundlag er formuen uanset afkastet. Det har været kritiseret i de seneste dage fra regeringsside, at de pensionskasser, der havde fulgt folketingets henstilling og ønske om at investere aktivt i erhvervslivet ved at købe aktier, nu frigorde sig. Ja men det er da overordentlig rimeligt, at de gjorde det. Når man går over til at beskatte formuen og pensionskassen har sine midler

[Bernhard Baunsgaard]

bundet i aktier, der giver cirka det halve af det, regeringen, tilbyder for sine lån, så er det en naturlig afværgereaktion, at man søger at få konverteret disse midler. Man måtte have lov til at gå ud fra, at man dog i nogen grad, som hr. Gammelgaard bemærkede, kan stole på de konservative – hvad man altså ikke kan.

I det radikale beslutningsforslag foreslår vi beskatning af de hidtidige skattefrie områder og peger i bemærkningerne på realrentebeskatningen, især angående pensionskasser. Dette er ikke, som skatteministeren tror, noget saligt, men det er en mulig og rimelig beskatningsform. Jeg vil benytte lejligheden til at understrege ministerens ord om, at det kan blive vanskeligt at definere beskatningsgrundlaget godt. Det var jo derfor, vi måtte afvise de socialdemokratiske ønsker om at gennemføre det fra 1. januar 1983 – det er om godt en måneds tid. Vist er det vanskeligt at nå frem til det rigtigste beskatningsgrundlag, men det kan lade sig gøre.

At nå frem til realrenten vil være overordentlig vanskeligt, hvis det ikke netop drejede sig om områder, hvor der bliver ført nøje regnskab. Jeg vil igen her have lov til at henviser til Nationalbankens kvartalsoversigt fra august 1982. I stedet for en beskatning efter formuen kan man overveje en form for realrentebeskatning af kapitalafkast i livsforsikringselskaber og pensionskasser, hvorved den del af det nominelle afkast, som medgår til opretholdelse af kapitalens købekraft, ikke beskattes. Man forudsætter, at opgørelsen af det reale kapitalafkast ikke er så kompliceret for institutionelle investorer som for skattepligtige personer og virksomheder. En realrentebeskatning kan udformes neutralt over for institutionernes porteføljesammensætning, så forvridninger i placeringsvalget undgås. Indeksobligationer vil da kunne indgå naturligt i placeringerne med henblik på langfristet sikring af pensionsmidlernes købekraft. Det er netop det, vi skal sikre her. Vi må have fat i en realrentebeskatning. Jeg håber stadig væk, at vi kan nå frem til at få dette til at gælde fra 1. januar 1984. Ikke af hensyn til de skattemidler, vi bruger til at støtte ældre og unge med, men af hensyn til de renter, som de store statslån har gjort helt urimeligt høje. Vi inddrager nogle af de helt urimelige renter.

Der bliver ikke tale om, at staten skal til at fastsætte realrenten, altså det, der ligger ud over inflationen. Vi ved jo, at fra 1819 til 1978, mere end 150 år, har den nødvendige realrente været 3,3 pct. Det er den, vi skal sikre pensionskasser og livsforsikringselskaber.

Wilhelm (VS):

VS er for, som det foreslås i punkt 2 i socialdemokratiets forslag, at private fonde o.lign. skal have deres kapitalafkast beskattet fuldstændig på linje med aktieselskaber. Det har vi foreslået gennem de sidste 5 år, og det glæder os da kun, hvis det omsider skulle lykkes at få noget til at ske på dette område. De undtagelser, socialdemokratiets forslag stiller op i den sammenhæng, tager vi forbehold over for; det må vi i hvert fald have kigget nærmere på.

Det afgørende i forslaget er realrentebeskatningen af pensionskasser og andre. Herom vil jeg sige, at VS har valgt en anden fremgangsmåde med det forslag, der skal behandles lidt senere i dag. Vi har valgt en ganske almindelig beskatning, fuldstændig som hvis folk ønskede at sætte penge hen på en bankbog, eller hvad det nu er. Det vil sige, at vi fjerner fradragsmulighederne.

Jeg vil ikke bestride, at der i et samfund, der nu har vænnet sig til i over en menneskealder at have en inflationsrate på 10 pct. eller højere, kan være grund til at tænke på, at de langsigtede økonomiske dispositioner skal inflationssikres fremfor at gå ind under almindelige nominalrentevilkår. Det kan dreje sig om langsigtede dispositioner som boliganskaffelse, det kan dreje sig om pensionsordninger. Man kan overveje inflationssikring af den slags ting. Men så synes jeg til gengæld, at det krav må stilles, at det sker generelt, at man ikke piller et enkelt område ud og siger: her skal vi kun kigge på realrenten, og vi accepterer det, der svarer til inflationen, som en ubeskattet tilskrivning. Det må være generelt, så der ikke kan spekuleres i at flytte fra den ene ordening til den anden.

For det andet synes jeg, man må stille den betingelse, at hvis man laver inflationssikring, skal man til gengæld fuldstændigt inddrage det afkast, der måtte ligge derudover. Der er ikke nogen som helst rimelighed i, at man skal give disse ordninger eller i det hele

[Wilhelm]

taget kapitaler, der er anbragt på den ene eller anden måde, både en inflationssikring og derefter en skattefri forrentning på 2 pct. og derefter ret til at beholde en fjerdedel af, hvad der ligger derudover.

Hvis man ser på virkningerne her i en situation, hvor f.eks. den nominelle rente er 15 pct. og inflationen er 12 pct., ville det socialdemokratiske forslag betyde, at der kun skulle betales $\frac{3}{4}$ pct. i skat af denne rente på de 15 pct. VS-forslaget ville betyde, at der skulle betales 10,5 pct. i skat af renten på de 15 pct. ved en marginalskat på 70 pct. i det sidste tilfælde.

Der er den forskel, at socialdemokratiets forslag indeholder en dobbeltbeskatning. Det gør vores ikke. Men som jeg nævnte under det foregående forslag – og som ordføreren dér, hr. Lykke-toft, dengang nikkede bekræftende til – er der en meget stor forskel på at beskatte med normalbeskatningen ved indgangen til et system og at beskatte ved udgangen fra et system. Vi ser disse 27-doblinger, som kan komme på tale, hvis man giver det privilegium, at man skal have lov til at hobe op med renter og rentes rente, indtil der skal normalbeskattes ved udgangen.

Vi har ikke deltaget i eller været inviteret til den studiekreds, man snakker om her, men vi har ikke set nogen oversigt over, nogen konsekvensberegninger af, hvordan det vil virke, når vi både skal have realrentebeskatningen og skal have den almindelige beskatning ved udbetaling af pensionerne. Men det, vi i hvert fald kan sige med sikkerhed, er, at der stadig væk vil være en voldsom favorisering.

Man vil lave en ordning, som giver et overordentlig stærkt svingende provenu. Hvis man tænkte sig, at realrentebeskatnings-synspunktet blev udvidet til andre områder, hvor det lige så rimeligt kunne anføres, kunne man få et provenu, der svingede mellem 15 mia kr. det ene år og 0 mia kr. det andet år.

For det tredje kan vi sige med sikkerhed, at en så vag beskatning af disse midler ved indgangen ikke styrker eller næsten ikke styrker indeksobligationerne. Indeksobligationerne kunne vi sagtens få i pari til støtte for byggeriet og aktiviteten, hvis man lavede en ganske almindelig beskatning, som VS-forslaget går ud på, af andre kapitalanbringelser.

Det blev sagt af den socialdemokratiske ordfører, at hvor regeringen tramper på opsparringen, gjorde socialdemokratiet noget andet, som jeg ikke rigtig fik fat i, men jeg vil sige, at hvor regeringen måske tramper på opsparringen, synes jeg, socialdemokratiet lader sig trampe på af opsparringen. Man har simpelt hen ligget under for kampagnen fra pensionskasserne og fra det radikale venstre, når man foreslår så blid en beskatning som den, der her er tale om.

Arne Bjerregaard (KrF):

Det første, man tænker, når man ser beslutningsforslaget, er: hvorfor har hr. Lykke-toft ikke lavet et egentligt lovforslag i sin regeringstid eller i hvert fald gjort forarbejdet færdigt, så det havde været muligt for socialdemokratiet i den nuværende situation at lave et lovforslag? Det er bekendt, at hr. Lykke-toft og socialdemokratiet og den daværende regering ønskede at gennemføre et sådant forslag fra 1983. Så skulle man tro, at der var tilstrækkeligt baggrundsmateriale – i alt fald nu – til at kunne lave et egentligt lovforslag.

Vi skal da ikke fra kristeligt folkepartis side afvise, at hvis man på dette område vil have en permanent ordning, så er en realrentebeskatning en rimelig beskatningsform. Men vi må også sige, at det er indviklet, og at det kræver forskellig sats hvert eneste år. Og vi må også indrømme, at vi har problemerne med negativ realrente. Hvad så? Det volder nogle problemer, alvorlige problemer, for pensionisterne, hvis man ikke løser disse problemer. Der kan være en hel række af problemer i dette forslag, som kan være vanskelige for os at overskue, når der ikke er fremsat et lovforslag. Det havde været behageligere, om der havde været det, så der havde været noget reelt at tage stilling til.

Lad mig til slut sige, at med hensyn til de private fonde mener vi, det er rimeligt at afvente den betænkning, som skal udformes på dette område. Det ville være ganske urimeligt at begynde at tage det ind på nuværende tidspunkt.

Summa summarum må vi sige, at forslaget ikke i den øjeblikkelige situation har rimelig mulighed for at forvente vores støtte.

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

Jeg skylder forslagsstillerne at gøre nogle bemærkninger til anden del af beslutningsforslaget. Jeg nåede desværre ikke disse bemærkninger i mit første indlæg.

Det drejer sig om det afsnit i beslutningsforslaget, der går ud på, at de hidtil skattefri fonde og selvejende institutioner skal betale skat af deres kapitalafkast på lige fod med aktieselskaber.

Problemet om den skattemæssige behandling af fonde har jo været genstand for overvejelser i et udvalg under justitsministeriet igennem en årrække. Den tidligere skatteminister, der selv har været medlem af dette udvalg, har ikke i den tid, han var minister, fremsat et lovforslag om beskatning af fondene – rimeligvis fordi han ville afvente, hvad der er ganske naturligt, den betænkning, som udvalget skulle afgive.

Det finder jeg var fornuftigt af ham. Jeg mener derfor også, at vi må afvente betænkningen, som forventes at foreligge i den nærmeste fremtid. Derefter må det tages op til overvejelse, hvilke konklusioner man skal drage af betænkningen.

Jeg kan derfor ikke, i hvert fald ikke på nuværende tidspunkt, gå ind for den del af beslutningsforslaget. Jeg synes, det var rigtigt, at jeg gav den meddelelse til forslagsstillerne, sådan at den kan blive omhyggeligt protokolleret.

Lykketoft (S):

Jeg vil godt starte med at kommentere det sidste, skatteministeren oplyste. Jeg har indtil dette øjeblik ikke været klogere, end at betænkningen fra udvalget om de private fonde findes, altså er færdig. Jeg har gået dag efter dag, uge efter uge, med spænding og ventet på, at den blev offentliggjort. Vi er i hvert fald – uanset hvilke grunde der så kan være til, at regeringen endnu ikke har fået den frem til offentligheden – ikke så langt fra en afklaring af, hvad udvalget mener, at det skulle være umuligt for skatteministeren at forholde sig til indholdet af betænkningen.

Lad mig derefter vende mig til de betragtninger, der har været om det, som utvivlsomt økonomisk, statsfinansielt, provenumæssigt er langt den mest interessante del af beslutningsforslaget, nemlig forslaget om en real-

rentebeskatning. Der har været, synes jeg, urimelig megen mystik i visse af indlæggene om, hvad det betyder. Det er da begrebsmæssigt forholdsvis simpelt. Man tager sit udgangspunkt dér, hvor renten er høj nok til at dække både inflationen og et par procent mere end inflationen. Så beskatter man det, der ligger ud over inflationen plus et par procent. Det skulle ikke være så svært begrebsmæssigt, og det skulle, som hr. Bernhard Baunsgaard var inde på det, heller ikke i forhold til de institutioner, vi her taler om, teknisk rumme store problemer.

Man har talt om med megen patos – især fra hr. Gammelgaard, som jo har megen patos for vane – at socialdemokratiet ønsker en permanent beskatning, mens regeringen kun ønsker en midlertidig. Det er forkert terminologi. Det er en forkert analyse af dette forslag. Det er ikke en permanent beskatning. Det er en beskatning, der virker, så længe renten er usædvanlig, urealistisk, urimelig høj i vores samfund og der af den grund oparbejdes nogle urealistiske krav på fremtiden, som forsvinder af sig selv, når renten kommer ned i et naturligt leje, som produktion og erhvervsliv kan leve med, og som kan skabe grundlag for en vækst i økonomien igen.

Derfor er det heller ikke, som skatteministeren frygtede det – uvist af hvilken grund – en beskatningsform, som kan udhule opsparingen. Det kan den pr. definition ikke, for den beskatter ikke opsparingen, medmindre opsparingen har fået en fuld pristalsregulering plus noget mere. Det er netop den form for beskatning, som rummer den levestandardsgaranti, skatteministeren i argumentationen for sit eget lovforslag lagde så meget mere vægt på end at sikre folk et eller andet antal kroner, som de ikke ved hvad er værd, før de ved, hvad et rugbrød koster omkring år 2000.

Hr. Gammelgaard og skatteministeren var – igen med megen patos – inde på, at 75 pct. dog var en grusom høj skat. Ja, 75 pct. kan jo lyde af meget, men hvis man skal sammenligne med det, regeringen selv har foreslået, kan man til oplysning sige, at er der tale om en realrente på 6 pct., beskatter vi de sidste 4 pct. med 75 pct. Vi tager altså 3 pct. Regeringen vil tage 2½ pct. Det er jo en kolossal forskel. Jeg skal love for, at her er tale om principielle forskelle med hensyn til,

[Lykketoft]

hvor meget man vil beskatte pensionskasserne, så det vasker sig. Ikke sandt, hr. Gammelgaard.

Skatteministeren siger, at det giver jo højere skat, hvis realrenten stiger. Ja men det giver jo også højere pensioner, selv efter at skatten er gået fra, hvis realrenten stiger. Vi var enige om under forrige debat, at den realrente, vi har i øjeblikket, i forvejen er urealistisk høj, og at de pensioner, der kan komme ud af det, i forvejen var urealistiske. Så er spørgsmålet, om vi synes, det er en god idé, at de skal blive endnu højere. Det kan vi ikke undgå, medmindre vi får en beskatning på 100 pct. Det vil jeg ikke foreslå, men det er jo argumentationen for, at vi skal have en forholdsvis høj skat af den øverste del, for at vi kan fastholde den realrente, der er tilbage, på et nogenlunde realistisk niveau, dér, hvor regeringen også selv siger, den vil fastholde den, i hvert fald de næste par år, mens den har regeringsmagten – tror den.

Skatteministeren siger, at der er mange almindelige betragtninger, og at det er svært at gennemskue, hvad socialdemokratiet mener. Jeg vil godt oplyse et par ting vedrørende den tekniske udformning. Den realrente, man holder fri for beskatning, de 2 pct. vil vi være meget indstillet på at hæve, hvis den gennemsnitlige realrente i pensions- og forsikringsordningerne falder, sådan at vi stadig væk kan fastholde, at det, der er tilbage efter skat, bliver de samme 3 pct., som er sigtet med dette forslag. Men det vil ikke være en interessant problemstilling i de første 2-3-4-5 år, for dér vil problemstillingen være, at realrenten ligger himmelhøjt over det niveau.

Vi er også meget indstillet på, at hvis vi kommer ind i en situation, hvor man har uudnyttede fradrag, fordi der i et enkelt år er en så høj inflation, og man ikke kan udnytte de bundfradrag, man har, så kan man overføre til de følgende år, udjævne over en periode, ligesom almindelige skatteydere kan. Derimod er vi ikke indstillet på en egentlig negativ skat. Det tror jeg vi har prøvet nok af som en midlertidig foranstaltning. Det tror jeg ikke er et eksempel, som maner til efterfølgelse. Det var en akut nødhjælp til et erhverv, ikke et system, man kan operere varigt med i skattelovgivningen. Det var vi også enige om, da vi vedtog det.

Vi har sagt, at vi var indstillet på at udbygge en forholdsvis høj grænsebeskatning,

der fastholdt realrenten omkring de 3 pct. efter skat, med en eller anden form for garanti for, at man kunne få en stor portefølje pristalsregulerede papirer, hvis man ønskede det, i pensionskasser og forsikringsselskaber. Det kunne jo under visse forudsætninger forudsætte, at staten var villig til at udstede dem, og det var en form for aftale, vi i hvert fald ikke ville være fremmed over for, selv om omfanget og indretningen naturligvis måtte diskuteres meget nærmere og tanken selvfølgelig overhovedet kun skulle luftes, hvis det var noget, der interesserede den sektor, det berørte.

At det skulle føre ud i noget ulogisk og uoverskueligt for staten, som skatteministeren var inde på, forstår jeg slet ikke. Sammenligningen med indekskontrakterne i sin tid er jo, selv om den er snublende nær sprogligt, indholdsmæssigt meget ringe anbragt, for det, der er karakteristisk for indekskontrakter i modsætning til indekslån, er jo, at man i indekskontrakterne kombinerede en statslig pristalsgaranti med en høj rente, hvad der ikke har været tankegangen i de normale indeksobligationer, der kommer ud på markedet. Det skulle netop, fordi man i mellemtiden er blevet opmærksom på sammenhængen mellem rente og inflation, være kombinationen af værdisikring og lav rente, som var disse papirers fortrin, og som skulle gøre dem særlig velegnede som anbringelse netop for pensions- og forsikringsopsparring.

Skatteministeren var inde på, at socialdemokratiet ville beskatte børneopsparingen. Det var et lille hjørne, man havde til forskel fra regeringens forslag. Nu er det jo sådan, at børneopsparingskonti er individualiserede. Hvis man anvender – og det kan man i hvert fald for dem – de værdier, der faktisk er skudt ind, kan man få en meget præcis realrentebeskatning, og masser af kontiene vil slet ikke komme ind under en beskatning af den grund, at de ikke giver så højt et afkast som det, der udløser beskatningen.

Man kan diskutere visdommen i at klare problemet med de pensionskontrakter, der er under udbetaling, ved at undtage dem helt fra beskatning, som skatteministeren har gjort i sit forslag, for det kan jo være ordninger, hvor pengene er indskudt fuldt ud inden for de sidste 5-6 år og har fået den fulde nytte af den høje rente, mens skatteministerens forslag også rammer den pensionsord-

[Lykketoft]

ning, som der har været opsparet til de sidste 40 år, men som først kommer til begyndende udbetaling et stykke inde i 1983. Skatteministeren fremhæver, at ved denne undtagelse har man foretaget en klog sontring. Det mener jeg ikke man har i regeringens lovforslag. Man kan da godt overveje, også i forbindelse med en realrentebeskatning, om man kan lave nogle kloge sontringer, undtage eller lempe for nogle af dem, der har haft den lave rente. Men selve realrentebeskatningens princip vil jo sikre, at de bliver lempeligere behandlet, end de gør efter regeringens forslag, når det drejer sig om de ordninger, der kommer til udbetaling i 1983 og 1984.

Min taletid er ved at udløbe. Jeg havde mange bemærkninger til de enkelte ordførere, jeg egentlig også gerne ville have haft anbragt, men de tekniske tror jeg vi skal gemme til udvalgsbehandlingen. Jeg kunne give adskillige bud på nogle af dem.

Jeg vil dog godt sige, at betragtningen om, at der er tid til meget dybe overvejelser og behov for meget dybe overvejelser om en realrentebeskatning, kan jeg ikke dele. Det er der hverken tid til eller behov for. Der er heller ikke tid til det for regeringen, hvis regeringen vil skaffe penge til opretning af statsbudgettet i 1983 fra en formueafgift.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg vil gerne begynde med hr. Lykketofts sidste ord om, at der ikke er tid til, at man i skatte- og afgiftsudvalget kan foretage meget dybe og grundige overvejelser om realrentebeskatningen. Folketinget kan ikke vedtage et lovforslag, som det ikke har haft tid til at sætte sig ind i. Jeg vil gerne understrege det her. Jeg måtte sige det i sommer til hr. Lykketoft, da han var skatteminister. Jeg har måttet sige det nu til denne skatteminister, at der skal tid til den slags indgreb, og jeg gentager det her til hr. Lykketoft. Vi kan ikke være med til at gennemføre et forslag på så afgørende et område, hvor der, som Nationalbanken siger, er fare for, at der kommer ubalance i hele det danske kapitalmarked ved et forhastet indgreb. Vi må vide, hvad vi gør.

Måtte jeg derefter sige et par ord om de skattefrie fonde, som jeg heller ikke nåede i første omgang. Vi venter jo, som man ved, en betænkning fra udvalget, der behandler

disse skattefrie fonde. Betænkningen har været længe undervejs, men den skulle nu, efter hvad pressen mener at vide, være færdig. Den er ikke offentliggjort endnu. Det er ikke skatteministerens område, det er justitsministerens område. Den tidligere skatteminister ved jo, lige så vel som mange andre ved det, at visse dele af skatteovervejelserne længe har været kendt. Det var umuligt under den forrige regering at få dette afsnit offentliggjort for sig. Det ville den socialdemokratiske justitsminister ikke. Jeg håber, at den nuværende skatteminister vil lægge pres på den nuværende justitsminister, så vi hurtigt får betænkningen, der i øvrigt er af en ganske særlig karakter. Hvor meget gavn vi får af den, ved jeg ikke, for den daværende regering, der nedsatte dette udvalg, sørgede jo for, at en af de største familiefonde, A. P. Møllers familiefond, fik to repræsentanter i det udvalg. Så hvor meget gavn vi får af betænkningen, ved jeg ikke.

Beskatning af realrenten kan teknisk udformes på ganske overordentlig mange måder. Man kan sige, at det, som de må have tilbage, er 3 ½ pct. Hvad der er derudover, konfiskeres af staten. Man kan også sige, at man lægger en skat på 75 pct. på det, og hvad man får derudover, inddrager vi. Man kan også bruge andre konstruktioner. Jeg kan her bare sige til de folk, der har kendskab til skatter, at vi har haft et lignende problem før, det var med den særlige indkomstskat, hvor vi opererede med forskellige tillæg, før vi beregnede skatten. Det er også en teknisk mulighed.

Jeg forestiller mig, at udgangspunktet nok må være, at vi bruger proportionalstrækket, det vil sige ca. 50 pct. Ved fælles anstrengelser har vi vel ordnet de økonomiske forhold sådan, at i 1983-84 - sikkert 1984 - bliver beskatningen på proportionalstrækket ca. 50 pct. Så kunne man passende bruge den procent og indrette beskatningsgrundlaget derefter, så det, der blev tilbage, var 3 ½ pct. til at sikre pensionskasser og livsforsikringer en rimelig realrente.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Til hr. Bernhard Baunsgaards bemærkning om, at der skal tid til at undersøge sagerne. Det er klart, det er jeg ikke uenig i. Men jeg

[Lykketoft]

forstod hr. Bernhard Baunsgaards indlæg sådan, at han var enig med mig i, at det er fuldt ud muligt at gennemføre en realrente-beskatning med virkning for 1984. Det, som jeg mener der intet behov er for, er, at man for at forhale en politisk afklaring af denne sag begynder at instituere nye embedsmands-udvalg og lange, dybsindige overvejelser. Der er nogle politiske beslutninger, der skal træffes – også om den tekniske indretning af en realrente-beskatning – de politiske beslutninger kan godt træffes inden for meget kort tid. Det er klart, at så skal regeringen have rimelig god tid til den nærmere udformning af et lovforslag, det er jeg selvfølgelig helt indstillet på.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Regeringen skal have rimelig god tid, men det skal folketetinget også. Det er dog lykkedes tidligere for folketetinget at opfatte fejl, som er begået af regeringerne og administrationen i udformningen af skatteforslagene.

Når jeg understreger over for hr. Lykketoft, at det er nødvendigt, at der gives folketetinget blot et rimeligt mindstemål af tid, så er det, fordi hr. Lykketoft heroppefra tidligere i dag har sagt noget om, at vi for 1983 kan gennemføre en beskatning af pensionskasserne. Ganske vist blev der stillet den politiske betingelse, at man så skulle have et løfte fra regeringen om, at den gik med til en varig beskatning. Det giver jo ikke folketetinget tid til at gennemarbejde bare en midlertidig beskatning, hvad enten den så hedder en formueskat eller den hedder en realrente-beskatning. Jeg ville have understreget, at det går jeg ikke med til og vil ikke anbefale den radikale gruppe at gå ind i noget sådant. Jeg har sagt det, da hr. Lykketoft var skatteminister, jeg har sagt det til den nuværende skatteminister, og det skal siges her i folketetinget igen. Der må være grænser for, hvor meget vi skal sjuske ting igennem.

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

I tilslutning til det, hr. Bernhard Baunsgaard netop sagde, vil jeg blot sige, at jeg tror, jeg har misforstået hr. Lykketoft. Det kan da ikke være meningen, at man sætter sig ned og træffer beslutninger om så kom-

pliceret et område, og så bagefter giver man regeringen god tid til at udforme det. Var det på den måde, man gjorde med loven om ligestilling af ægtefæller? Var det på den måde, man gjorde med loven om den almindelige formueskat? Altså love, som, så snart de kom ud, havde ganske utilsigtede virkninger og skabte det rene kaos på de områder, de skulle gælde for. Hvis det er meningen, at man på et så stort område som pensionsbeskatningen, som omfatter 12 millioner konti, skal sætte sig ned på en eftermiddag, hvor man er i det humør, og træffe beslutninger, og så kan man altid se, om man kan få det sprogligt til på en eller anden måde at hænge sammen, så må jeg sige, at dér må regeringen og dens skatteminister klart sige fra.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Jeg vil godt spørge skatteministeren, om ikke det er lige præcis det, regeringspartierne har gjort med deres forslag om den midlertidige formueafgift. Man vidste ikke, hvordan den så ud, man vidste end ikke, hvordan den skulle fungere, men man vidste, hvor meget den skulle give. Det var et endnu mere primitivt udgangspunkt for en politisk beslutning end det, jeg lægger op til. Resultatet har selvfølgelig også været derefter.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det er nøjagtig det samme, jeg gerne vil spørge om. Måtte jeg ikke bede den nuværende skatteminister om at gennemblæse, når vi får referatet, hvad det var, han sagde, og så drage den helt nødvendige konklusion: at det er umuligt for dette folketing med rimelighed at gennemføre en beskatning af pensionskasser i 1983. Det er den eneste logiske og rimelige konsekvens af det, skatteministeren netop sagde.

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

Jeg kan ikke tænke mig, at det er mikrofonsystemet, der er noget i vejen med her. Jeg talte om det beslutningsforslag, som er fremme her. Hr. Lykketoft fortalte os, at vi bare kunne træffe nogle politiske beslutninger nu, og så kunne vi bagefter se, hvordan

[Ministeren for skatter og afgifter]

vi kunne formulere det. Det lovforslag, der har været behandlet under et tidligere punkt på dagsordenen, er blevet nøje gennemdrøftet med alle de berørte institutioner, og de nødvendige beslutninger er blevet truffet, efterhånden som problemerne dukkede op, i ro og fred.

At hr. Bernhard Baunsgaard ikke kan lide skatteforslaget, ja, det har vi jo hørt, men det har ikke så meget at gøre med dets detaljer, altså hvorvidt det er gennemarbejdet eller ej, men har noget at gøre med, at hr. Bernhard Baunsgaard ikke kan lide princippet. Jeg kan ikke se, hvad det har med den diskussion at gøre, vi fører nu.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg tvivler skam ikke om, at regeringens forslag har været nøje gennemdrøftet med organisationerne, men hvilket hensyn har man taget til deres indvendinger? Man har jo ikke taget spor hensyn til dem. Det var jo derfor, der kom den voldsomme reaktion forleden mandag, hvor disse pensionskasser i simpelt selvforsvar siger: lad os så slippe af med de aktier, der har støttet erhvervslivet, sådan som folketinget ønsker, når man begynder at beskatte formuen. For vi ved meget godt, at får skatteministeren held til at få gennemført denne formueafgift, så er det en formueafgift, der bliver bevaret meget længe.

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

Det var en meget interessant oplysning, hr. Bernhard Baunsgaard kom med dér. Jeg er netop i dag i dagspressen blevet gjort opmærksom på, at det ikke var PKA, der solgte nogle papirer. Dé må dagspressen altså være blevet fejlinformeret. Det var derfra, jeg havde mine informationer. Jeg beklager, hvis jeg også har været fejlinformeret. Men at organisationerne, at de institutioner, der bliver ramt af en skat, reagerer imod den, finder jeg i og for sig er en naturlig ting. Det er deres opgave, og den løser de. Så kan man være enig eller uenig i den måde, de løser den på.

Jeg kan forsikre hr. Bernhard Baunsgaard om, at hvis det beslutningsforslag, som vi har til drøftelse nu, bliver vedtaget og skal implementeres på en eller anden måde, så vil vi få reaktioner. Så vil man pludselig elske de tid-

ligere forslag, men ikke det, der nu er på bordet.

Glistrup (FP):

Jeg gentager spørgsmålet til hr. Lykkesoft om, hvordan beskatningen skal ordnes af de milliarder af kroner, der ligger i konfliktfonde i faglige organisationer og andetsteds på arbejdsmarkedet.

I hr. Tastesens indlæg – det er snart længe siden – var der trods alt en enkelt sympati-vækkende passus, der i den grad har bidt sig fast, at jeg kan huske den endnu efter så lang tid. Hr. Tastesen fremhævede, at man ikke fra samfundets side skulle lave classeskel imellem pensionisterne. Ih, hvor det dog er rigtigt! Jeg troede, at nu havde socialdemokratiet totalt omvendt sig fra sin tidligere, syndefulde tilværelse og ville afsværge alle ministerpensioner og borgmesterspensioner og tjenestemandspensioner og andre ting og sige, at nu skulle samfundet sørge for ens pension til alle. Men pladask, det, der blev argumenteret ud fra, var, at hr. Tastesen åbenbart havde den opfattelse, at det foreliggende forslag særligt ville ramme de rige, dem, der har råd til at købe sig en livrente med indbetaling f. eks. på 5 mill. kr. til udbetaling senere hen.

Jeg kan forsikre hr. Tastesen om, at et forslag, der i den grad er fyldt med ladeporte for skattetænkning og muligheder for at undgå at blive ramt af beskatningen, men få det maksimale ud af det, netop vil skabe classeskel imellem pensionisterne. Det vil absolut ikke være de pensionister, der kan score sig de fede pensioner, som i særlig grad vil blive ramt af socialdemokratiets beslutningsforslag.

Det, hr. Tastesen måske tænkte på, var det, som hr. Lykkesoft har gjort gældende mange gange, og som også står i bemærkningerne til det beslutningsforslag, vi her behandler: at de erhvervsaktive ville rejse sig i oprør og fremkalde en gevaldig inflation, sådan at de guldrandede pensionister ikke fik udbetalt så meget. Jeg vil bare gøre hr. Tastesen opmærksom på, at det ikke er muligt at sætte noget så samfundsrevolterende og noget, der i den grad har virkninger på alle leder og kanter, i gang for at ramme nogle pensionister, fordi de tilsyneladende får en for høj pension. Dertil har en sådan

[Glistrup]

kæmpeinflation på brasiliansk niveau eller islandsk niveau – hvad det nu var, man regnede med – for mange andre samfundsøkonomiske virkninger.

Skulle der endelig være tale om, at de høje pensioner skulle hidføre, at man reagerede med en øget inflation, så gælder det da netop om at skrabe til sig og se at få lavet en pensionsordning, der giver høje pensioner, sådan at man trods alt har en vis faldhøjde at stå imod med, så man kan få købt så mange stykker rugbrød som muligt for den million kroner, man får i pension om måneden. Derfor tror jeg, at de fordelingspolitiske aspekter bag ved forslaget er helt forføjede.

(Kort bemærkning).

Tastesen (S):

Hr. Glistrup ved jo udmærket, at dette forslag har det dobbelte formål dels at tage toppen af urealistisk høje pensioner på et givet tidspunkt, dels aktuelt at bedre den statsfinansielle situation nu og i kommende år. Det ændrer ikke ved det grundsynspunkt, at man skal forbedre de generelle pensioner. Herom har socialdemokratiet tanker, som selvfølgelig også vil komme frem. De første tanker i denne forbindelse er undervejs her i folketinget med forslag om en førtidspensionsreform, og senere hen må der også komme en forbedring af de generelt gældende pensioner, som bliver almen for hele befolkningen.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Når hr. Tastesen nu tager fat og siger, at det vil formindske underskuddet på statsfinansierne, tror jeg også, han bliver skrækkelig skuffet, hvis det her nogen sinde skulle blive gennemført. For de forskellige embedsværkers og departementers og offentlige institutioners forslugenhed på midler er aldeles uden nogen som helst grænser, så hver gang man får puttet 5–6 mia kr. mere ned i statskassen, vil der fra diverse forskellige organisationer inden for den offentlige sektor fremkomme nye krav på 12–15–18 mia kr.

Skal vi formindske underskuddet, er det ikke ved at finde på flere skatter, så er det ved at tage fat i det, der forvolder underskuddet, nemlig de alt for store offentlige

udgifter, og nedsætte dem tilstrækkeligt, sådan som hr. Tastesen vil se i fremskridtspartiets finanslovsforslag, hvor vi sætter skatterne ned med et halvt hundrede milliarder kroner og alligevel forandrer regeringens bruttokasseunderskud på 144 mia kr. til et bruttokasseoverskud på 12,5 mia kr.

Se, det er den måde, man får taget fat på de offentlige underskud på, ikke ved at føre ge skatteplyndringen her i landet.

(Kort bemærkning).

Tastesen (S):

Hr. Glistrup ved udmærket ud fra socialdemokratiets oplæg fra 1. september 1982, at det ikke er hensigten. Hensigten i oplægget den 1. september 1982 er at forbedre statsfinansierne ved en række forskellige foranstaltninger. Ikke så brutalt og ikke så hårdt, som hr. Glistrup vil, og heller ikke så hårdt, som den nuværende regering har lagt op til, men ved, at man bevarer en rimelig balance, så det ikke rammer de dårligst stillede hertilands.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Socialdemokratiets oplæg af 1. september 1982 »forbedrer« finansierens stilling fra et underskud i 1982 på 90 mia kr. til et underskud i 1983 på 147 mia kr. og til et underskud i 1984 på noget i retning af 188 mia kr. Hvis man kalder det at forbedre statsfinansierens stilling, så siger A velbekom.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Hr. Tastesen har ordet for en kort bemærkning, og så vil jeg anmode om, at vi snart går tilbage til talerrækken i anden omgang.

(Kort bemærkning).

Tastesen (S):

Hr. Glistrups indlæg er talmagi med bruttostørrelser, som ikke har med den realøkonomiske situation at gøre.

Wilhelm (VS):

Det var såmænd kun for en meget lille bemærkning, og den ligger før den store finanspolitiske debat her. Den ligger sågar før

[Wilhelm]

den lille konkurrence mellem regeringspartierne og socialdemokratiet om, hvem der kom med de mest primitive og forjaskede forslag til pensionsbeskatning. Det er til ordføreren for forslagsstillerne, hr. Lykketoft. Man vil i fortrykket, når man læser hr. Lykketofts tale, kunne finde en fremragende argumentation for, at hvis man skal inflationssikre pensionerne og samtidig undgå, at pensionsforpligtelserne løber løbsk, så bør der være en realrentebeskatning på 100 pct. Desværre tilføjede hr. Lykketoft, at det ville han ikke foreslå, men hans argumentation var glimrende. Det var præcis, hvad jeg anførte i debatten før.

Lykketoft (S):

Nu er der selvfølgelig grænser for, hvor megen teknik man skal diskutere ved en førstebehandling, men jeg vil godt sige til hr. Wilhelm, at man kan faktisk godt fastholde en målsætning om, at der efter skat skal være en realrente tilbage på 3 pct. Ved at variere den bundgrænse, der er i lovgivningen for den realrente, der skal være helt skattefri, kan man godt sørge for, at institutionerne under ét underkastes nogenlunde den beskatning.

Når man efter min mening ikke i noget system bør gå ind for en marginalskat på 100 pct., er det, fordi en sådan form for beskatning vil føre til dybt irrationelle dispositioner for de institutioner og personer, der bliver ramt af den.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Hr. Lykketoft har stadig ikke svaret på, hvordan det forslagsstillende socialdemokrati vil skattebehandle strejkefonde og lockout-fonde. Det synes jeg trods alt vi må have et rimeligt krav på at få at vide.

Lykketoft (S):

Når jeg ikke har svaret på det, er det, fordi jeg ikke var klar over, om vi skulle have en runde til eller det var korte bemærkninger, vi stadig væk havde. Men jeg vil meget gerne svare hr. Glistrup. Hvis der i spørgsmålet ligger, om jeg er enig i, at der er et temmelig generelt problem for alle former for fonde og foreninger i kraft af den høje rente, så vil jeg gerne bekræfte det. Det har

jeg i øvrigt også gjort før. Hvis hr. Glistrup læser aviser – og det gør han jo – vil han vide, at det har jeg udtalt som minister, og det vil jeg også gerne gøre, selv om jeg ikke er det mere. Jeg kan ikke se, det er muligt i det lange løb at operere med et skattesystem, der kun omfatter private fonde.

Nu er situationen bare den, at vi faktisk har en udvalgsbetænkning, der ligger klar, og som specielt behandler de private fonde. Det giver et beslutningsgrundlag for, hvordan de kan beskattes. Det mener jeg til gengæld vil kræve af os, at vi direkte i kølvandet af den beslutning om at beskatte dem tager stilling til, hvordan foreninger skal beskattes – derunder også faglige organisationer, derunder også Dansk Arbejdsgiverforening og Industrirådet, for det er i og for sig den samme problemstilling.

De private fonde, som i dag har været en form for skatteskjul og mærkelige dispositioner, vil jo ikke i så høj grad være det længere, når man har lavet en beskatning, og så vil der ske en flugt fra den ene organisationsform til den anden. Foreningsformen vil blive mere interessant som skatteflugtsform. Derfor kommer vi efter min mening – det er jeg enig med hr. Glistrup i – ikke uden om at diskutere også det.

Når vi ikke har taget det direkte med i beslutningsforslaget, hænger det sammen med, at der altså er behov for noget mere dybtgående overvejelser om, hvad det er for et skattegrundlag, der foreligger, specielt hvad det er for nogle udgifter, man skal kunne trække fra, før den skattepligtige indkomst opgøres.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 11:

Forslag til folketingsbeslutning om en reform af den personlige indkomstbeskatning fra 1985.

Af Lykketoft (S) m. fl.

(Fremsat 28/10 82).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

Socialdemokratiets beslutningsforslag nr. B 11 går ud på at opfordre regeringen til at fremsætte lovforslag om en skattereform, der efter socialdemokratiets opfattelse skal indeholde en række punkter, som er anført i beslutningsforslaget. Jeg vil ikke her gå i detaljer med samtlige beslutningsforslagets punkter, men alene fremdrage nogle af de vigtigste.

Det fremgår både af forslaget og af fremsættelsestalen til forslaget, at et af hovedmotive til socialdemokratiets ønske om en skattereform er et ønske om et enklere skattesystem. Hertil vil jeg sige, at et sådant ønske deles vist af samtlige tilstedeværende i dette ting. Ingen kan vel finde noget ønskværdigt i at gøre skattereglerne mere indviklede end højst nødvendigt.

Regeringen er absolut positivt indstillet over for forslag, der kan være med til at forenkle vort skattesystem, og som ikke indebærer det incitament til skattetænkning, som er indbygget i de gældende regler. Vi har derfor også sympati for et forslag om at gøre beskatningsprocenten ens for større grupper af befolkningen gennem en forlængelse af det såkaldte proportionalitetsskattestræk, dvs. det første trin på skatteskalaen, hvor skatten af hele indkomsten fra den først tjente til den sidste tjente krone beregnes med samme procent. Herved vil man uden tvivl slippe af med en del af de problemer, som det gældende system medfører.

Det er imidlertid min opfattelse, at socialdemokratiets midler til at nå dette mål indebærer ordninger og regler, der er mindst lige så indviklede og lige så uforståelige som de regler, man ønsker at afskaffe. Visse af for-

slagene ville, hvis de blev gennemført, medføre resultater, der for store dele af befolkningen ville blive betragtet som vilkårlige og dermed fuldstændig uacceptable.

Som anført i beslutningsforslaget ønsker socialdemokratiet således ved siden af den proportionale beskatning indført en tillægsskat eller en ekstraskat, om man vil, simpelt hen for at opretholde progressionen i skatteberegningen, netop den progression, man vil afskaffe med proportionalstrækket.

Til dette formål har man konstrueret en ny form for indkomstopgørelse, den tillægsskattepligtige indkomst, en indkomstopgørelse, som med andre ord skal finde sted ved siden af opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Som led i en forenklingsproces ønsker man altså indført et nyt indviklet skatteberegningssystem.

Den tillægsskattepligtige indkomst skal ifølge forslaget bestå af arbejdsindkomst med tillæg af 5 pct. af den skattepligtige formue. Dette medfører, at man ved opgørelsen af den indkomst, hvoraf der skal betales tillægsskat, fuldstændig skal se bort fra de faktiske kapitaludgifter og de faktiske kapitalindtægter. Renteudgifter skal med andre ord ikke kunne trækkes fra ved denne opgørelse.

Dette vil få mange helt uacceptable virkninger. Det vil bl. a. kunne indebære store skattestigninger for mange personer, der har købt ejerbolig inden for de senere år i tillid til den gældende rentefradragsret, og som nu har store renteudgifter. Disse mennesker, hvis økonomi i de første år efter købet ofte vil være særdeles anstrengt, vil blive meget alvorligt ramt af sådanne begrænsninger i rentefradragsretten.

Men også andre med betydelige renteudgifter vil blive alvorligt ramt. Omlægningen vil således have alvorlige følger for ejere af kapitalintensive virksomheder med stor fremmedkapital, det kan f. eks. netop dreje sig om nyetablerede selvstændige erhvervsdrivende.

I en tid, hvor de økonomiske og beskæftigelsesmæssige problemer er så store, som tilfældet er nu, har landet i allerhøjeste grad brug for, at der ikke lægges hindringer i vejen for dygtige og initiativrige mennesker, der på trods af den krise, vi er i, har mod på at starte en ny virksomhed. En begrænsning af rentefradragsretten vil klart virke hæmmende på mulighederne for sådan nogle ini-